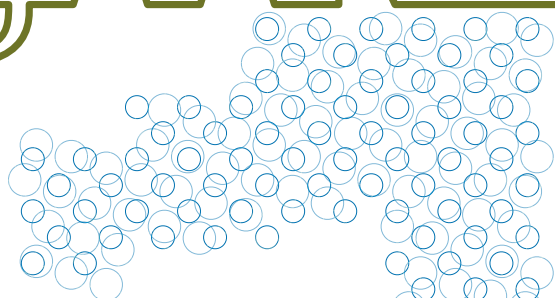

Blue Sky Group

JAARVERSLAG 2016

JAARVERSLAG 16

JAARVERSLAG 2016

tweeduizendzestien

5	Profiel van de onderneming
7	Kerncijfers
8	Personalia
9	Organogram
10	Bericht van de raad van commissarissen
10	Activiteiten
11	Jaarrekening
12	Verslag van de directie
12	Activiteiten
13	Interne beheersing
15	Sociaal beleid
16	Ondernemingsraad
16	Pensioenfonds Blue Sky Group
16	Financieel verslag
17	Verwachtingen voor 2017
20	Jaarrekening
20	Geconsolideerde balans per 31 december
21	Geconsolideerde winst- en verliesrekening
22	Geconsolideerd kasstroomoverzicht
23	Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening
40	Enkelvoudige balans per 31 december
41	Enkelvoudige winst- en verliesrekening
42	Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening
45	Overige gegevens
45	Statutaire regeling omtrent winstbestemming
45	Dividendpolitiek
46	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

profiel van de onderneming

Kernactiviteiten > Blue Sky Group Holding B.V. (Blue Sky Group) is specialist op het gebied van pensioenfondsbeheer en verzorgt per 1 januari 2017 de uitvoering van collectieve pensioenregelingen voor circa 87.000 verzekerden. Voor onze opdrachtgevers beheren wij een vermogen van circa 20,5 miljard euro.

Missie > Blue Sky Group ondersteunt pensioenfondsbeheer bij de uitvoering van hun taken, zodat zij hun verantwoordelijkheden optimaal kunnen dragen. Ons doel is met onze dienstverlening in de behoeften van pensioenfondsbesturen en hun stakeholders te voorzien. Daarbij wil Blue Sky Group vooral een professionele en kwalitatief hoogwaardige partner zijn voor opdrachtgevers en overige betrokken partijen.

Doelstelling > Vanuit deze missie hanteert Blue Sky Group twee doelstellingen:

- het optimaal presteren voor onze huidige opdrachtgevers zodat deze tevreden blijven over de dienstverlening
- het aantrekken van nieuwe opdrachtgevers

Organisatie > Met circa 160 werknemers is Blue Sky Group een middelgrote pensioenuitvoerder. Blue Sky Group heeft een platte organisatiestructuur met korte communicatielijnen. Wij zijn hierdoor een effectieve en flexibele organisatie, die groot genoeg is om continuïteit en schaalvoordelen te bieden, en klein genoeg om de dienstverlening persoonlijk te houden.

Werkwijze > Onze werkwijze kenmerkt zich door het in samenhang bekijken van de processen die op verschillende niveaus binnen een pensioenfonds spelen. Door onze ervaring met nagenoeg alle aspecten van pensioenuitvoering zijn wij in staat snel verbanden te leggen. Wij zien de gevolgen van veranderingen tijdig aankomen en kunnen onze opdrachtgevers passend adviseren.

Diensten > De dienstverlening van Blue Sky Group omvat:

- pensioenuitvoering en -administratie
- financiële administratie
- bestuursondersteuning en -advies
- fiduciair vermogensbeheer

profiel van de onderneming

Onderscheidend vermogen > De organisatie onderscheidt zich van andere pensioen-uitvoerders door:

- een betrokken en persoonlijke benadering van opdrachtgevers in de rol van adviseur en uitvoerder
- een duidelijke focus op pensioenen, zonder afgeleid te worden door andere zaken
- goed overzicht van de samenhang van alle processen die bij het bestuur van een pensioenfonds plaatsvinden
- ruime ervaring op het gebied van pensioenen en bekendheid met een groot scala van fondsen en regelingen
- onafhankelijkheid, wij zijn geen onderdeel van een verzekeraar of financiële dienstverlener

Besturingsstructuur > Blue Sky Group is een besloten vennootschap, met drie pensioenfondsen als aandeelhouders. Een raad van commissarissen houdt toezicht op het bestuur, de bedrijfsvoering en de algemene gang van zaken van de onderneming.

De leden van deze raad worden benoemd door de aandeelhouders.

kerncijfers

	2016	2015
Balans (EUR duizenden)		
Eigen vermogen (inclusief onverdeelde winst)	13.438	13.037
Balanstotaal geconsolideerd	20.596	22.315
Resultaten (EUR duizenden)		
Omzet	33.925	30.712
Resultaat na belastingen	401	782
Opdrachtgerelateerd		
Aantal deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden in administratie	98.526	102.828
Beheerd vermogen (EUR miljoenen)	20.543	18.965
Personeel		
Gemiddeld aantal fte's	148	143

personalia

Raad van Commissarissen

Voorzitter:

drs. A.T.J. Krol
 drs. L. Deuzeman
 drs. J.M. Overmeer

Blue Sky Group Holding B.V.

Algemeen directeur:

drs. B.A.A.M. van der Stee

Directeur:

Mevrouw drs. O. Bisschop EMFC RC

Hoofd Personeel & Organisatie:

Mevrouw drs. N. van Koningsveld

Hoofd Financiën:

J-D. Bronkhorst

BSG Asset Management B.V.

Chief Investment Officer:

drs. M.J. Burbach

Chief Operating Officer:

mr. drs. T.G.A. Keijzers RBA

BSG Fund Management B.V.

Chief Investment Officer:

drs. M.J. Burbach

Chief Operating Officer:

mr. drs. T.G.A. Keijzers RBA

BSG Pension Management B.V.

Directeur Bestuursondersteuning en Communicatie:

drs. E.J.J. Voorhoeve

Directeur Pensioenuitvoering en advies:

mr. E. Bakker

Compliance officer:

drs. A.L. Leeters RBA FRM

Accountant:

KPMG Accountants N.V.

organogram

bericht van de raad van commissarissen

Activiteiten

In het verslagjaar vergaderde de raad viermaal met de directie. Belangrijke onderwerpen waren de projecten binnen de organisatie die samenhangen met wet- en regelgeving zoals MiFID II en de privacy wetgeving. Daarnaast werd in het bijzonder overlegd over een aantal projecten op het gebied van ICT en over de inrichting van het risico-management binnen de organisatie.

Het jaarverslag werd besproken in een afzonderlijke vergadering in aanwezigheid van de externe accountant.

De raad beoordeelde het functioneren van de directie en stelde de beloning van de directie vast. Ook overlegde de raad met de aandeelhouders in twee algemene vergaderingen van aandeelhouders. In deze vergaderingen werd de jaarrekening 2015 vastgesteld en werd de strategische koers van de onderneming besproken.

Eveneens vond een informele vergadering plaats met de aandeelhouders en de directie van Blue Sky Group Holding over de bestuurlijke structuur en de wendbaarheid van de organisatie tegen de achtergrond van de sterk veranderende pensioensector in Nederland. Ook overlegde de raad in een aparte bijeenkomst met de ondernemingsraad van Blue Sky Group.

In 2017 en 2018 zullen achtereenvolgens twee commissarissen terugtreden. Met het oog daarop heeft de raad in 2016 een profiel opgesteld voor de samenstelling van de raad in de komende periode. De raad constateerde dat de huidige raad aan dit profiel beantwoordt.

Jaarrekening

De raad beoordeelde de jaarrekening 2016. Verder nam de raad kennis van de goedkeurende verklaring van KPMG Accountants N.V.

De algemene vergadering van aandeelhouders wordt voorgesteld de jaarrekening zonder voorbehoud vast te stellen en in te stemmen met de voorgestelde toevoeging van het volledige resultaat van 401 duizend euro aan de overige reserves. Daarnaast stelt de raad de algemene vergadering van aandeelhouders voor om decharge te verlenen aan de directie voor het beheer in het afgelopen jaar en aan de raad voor het toezicht daarop.

Wij danken alle medewerkers en de directie voor hun grote inzet en betrokkenheid bij de onderneming in 2016.

Amstelveen, 10 maart 2017

Raad van commissarissen

drs. A.T.J. Krol

drs. L. Deuzeman

drs. J.M. Overmeer

verslag van de directie

Activiteiten

Het jaar 2016 is een enerverend jaar geworden. Toen in de loop van het jaar de rentes op de kapitaalmarkten nieuwe dieptepunten bereikten nam de druk op de dekkingsgraden van pensioenfondsen toe. Voor een aantal van onze opdrachtgevers dreigden fors hogere pensioenpremies en mogelijk de noodzaak van bijstorting door de werkgever. Uiteraard vergde dit veel bestuurlijke aandacht en in samenhang daarmee veel werkzaamheden voor analyse en advies door onze organisatie.

Na de omvorming van onze juridische structuur in 2015 heeft in 2016 een verdere scheiding van functies en verantwoordelijkheden plaatsgevonden. Per 1 april kennen we afzonderlijke managementteams voor Pensioenen en voor Vermogensbeheer alsmede een tweehoofdige directie van Blue Sky Group Holding.

In het voorjaar hebben wij vorm gegeven aan een afzonderlijke afdeling voor Risk en Compliance. Deze afdeling heeft tot taak om invulling te geven aan het risicomanagement binnen de BSG organisatie en heeft een adviesrol voor de KLM pensioenfondsen. Daartoe heeft de afdeling een rechtstreekse rapportagelijijn met zowel de raad van commissarissen van BSG als met de besturen van de KLM pensioenfondsen.

In 2016 is een analyse gemaakt van de vereisten van MiFID II voor onze vermogensbeheer organisatie. BSG Asset Management beschikt over een MiFID vergunning. De nieuwe richtlijn stelt nieuwe eisen aan vastlegging van informatie en rapportages. Deze vereisten worden in 2018 van kracht. In 2017 wordt gewerkt aan de nodige maatregelen om te zorgen dat wij tijdig aan alle vereisten zullen voldoen.

Een belangrijk onderwerp was de vormgeving van het privacybeleid. De nieuwe Wet bescherming persoonsgegevens stelt hoge eisen aan de verwerking van gegevens van onze klanten en meer in het algemeen aan de manier waarop Blue Sky Group met de beveiliging van persoonsgegevens omgaat. Per 1 januari 2017 voldoet de BSG organisatie aan de nieuwe vereisten.

In de Nederlandse pensioensector is de beweging naar beschikbare premie pensioenregelingen onmiskenbaar. Nadat in 2015 voor enkele van onze klanten al netto pensioenregelingen op basis van beschikbare premie waren gerealiseerd, is in 2016 verder gewerkt aan het vervolmaken van ons DC platform. Nu de wettelijke mogelijkheid van een variabele pensioenuitkering bestaat, werken wij aan het zogenaamde "doorbeleggen na pensioendatum". Naar de mate dat deelnemers van pensioenfondsen meer individuele keuzes kunnen maken bij de opbouw van hun pensioen, neemt ook de behoefte aan informatie en advies toe. Daarom werken wij aan de verdere ontwikkeling

van een geïntegreerd digitaal platform voor de deelnemers in de fondsen van onze opdrachtgevers.

Informatie- en communicatietechnologie zijn voor Blue Sky Group van levensbelang. In 2016 zijn de voorbereidingen getroffen voor de outsourcing van ons datacenter, die in 2017 zijn beslag gaat krijgen. Een aantal toepassingen kan in de toekomst niet meer intern ondersteund worden. Uiteraard zijn de techniek en de beschikbaarheid van de systemen voor de gebruikers van groot belang, maar in de nieuwe situatie zal ook de aansturing van de externe ondersteuning goed moeten worden geregeld.

In tegenstelling tot de eerder uitgesproken verwachting, zijn in 2016 opdrachten van nieuwe klanten voor dienstverlening uitgebleven. De dienstverlening aan bestaande klanten is daarentegen evenals in voorgaande jaren wel uitgebreid en bestaande dienstverleningsovereenkomsten zijn verlengd.

De geschetste ontwikkelingen en met name de vereisten van nieuwe wet- en regelgeving leiden tot kostenverhogingen zonder dat daar als zodanig extra omzet tegenover staat. Dit heeft in 2016 een druk op de winstmarge van Blue Sky Group gelegd evenals de extra afdracht van pensioenpremies aan ons eigen ondernemingspensioenfonds. Niettemin kon 2016 met een bescheiden positief resultaat worden afgesloten.

Blue Sky Group is lid van DUFAS, de Nederlandse vereniging van beleggingsfondsen en vermogensbeheerders. DUFAS heeft in 2014 de Code Vermogensbeheerders vastgesteld. Deze Code omvat een tiental basisprincipes. Blue Sky Group onderschrijft deze principes. De dienstverleningsovereenkomsten die wij met pensioenfondsen sluiten, garanderen dat de belangen van onze klanten altijd voorop staan. Blue Sky Group kent een stevige en evenwichtige bestuurlijke structuur en belanghebbenden hebben te allen tijde zicht op de voor hen relevante informatie.

Interne beheersing

Directie, management en medewerkers zorgen gezamenlijk voor de interne beheersing. Interne beheersing heeft als doel het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de organisatiedoelstellingen worden bereikt. Blue Sky Group heeft een intern beheersingssysteem dat is gebaseerd op risico's, identificeerbare beheersdoelstellingen, en daarop gebaseerde beheersmaatregelen. Dit gebeurt op een zodanige wijze dat gewaarborgd wordt dat risico's tijdig worden gesignaleerd, dat er prioriteiten aan toe worden gekend en dat de risico's steeds in voldoende mate worden beheerst en onderdeel zijn van het control framework.

verslag van de directie

De beheersing van de processen is ingebed in een adequaat systeem van functiescheidingen tussen de verschillende verantwoordelijkheden en taken. Eén van de belangrijkste factoren bij dit proces is het kwalitatief hoge niveau van onze medewerkers. Blue Sky Group doorloopt dit proces continu, zodat het risicobewustzijn en de beheersing van risico's onderdeel zijn en blijven van de bedrijfsvoering.

Een onderdeel van de risicobeheersing is het periodiek uitvoeren van risicoanalyses. In 2016 is naast een strategische risicoanalyse eveneens een risicoanalyse uitgevoerd op de IT-omgeving en is met alle medewerkers een organisatiebrede risico-inventarisatie uitgevoerd. De met deze analyses verkregen inzichten worden gebruikt om het interne beheerssysteem verder te versterken. De belangrijkste risico's die in 2016 naar voren komen, zijn onder te verdelen in strategische risico's, financiële risico's, operationele risico's en risico's met betrekking tot gedrag en cultuur in de organisatie.

Strategische risico's

Strategische risico's zijn risico's die de missie en doelstelling van Blue Sky Group in gevaar brengen. De voornaamste strategische risico's hebben te maken met het pensioenstelsel en de invloed van de regelgeving hierop. Zo leidt de aftopping van het pensioengevend salaris tot een aanpassing van de pensioenregeling en mogelijk verminderende instroom. Deze en andere ontwikkelingen hebben bovendien gevolgen voor de kosten van de pensioenuitvoering. Het risico bestaat dat het uitvoeren van de pensioenregeling(en) te duur wordt waardoor naar goedkopere alternatieven wordt gezocht. Door tijdige anticipatie en de ontwikkeling van een netto pensioenregeling worden de negatieve effecten beheerst.

Financiële risico's

Financiële risico's hebben betrekking op de financiële positie van Blue Sky Group. Een van de belangrijkste risico's met financiële gevolgen is het risico dat een opdrachtgever vertrekt bij Blue Sky Group. Dit is in principe een normaal ondernemersrisico. Blue Sky Group is een commercieel bedrijf dat zich richt op het binnenhalen van nieuwe opdrachtgevers en nieuwe opdrachten. Het mogelijke verlies van een opdracht moet gecompenseerd worden door nieuwe opdrachten en/of door besparingen. Daarnaast is een belangrijk risico het risico op claims vanwege onjuistheden in de uitvoering van de dienstverlening. Door middel van een goed ingericht proces, zie ook hierna, wordt het risico op fouten en niet tijdig voldoen aan wet- en regelgeving en fraude beheerst.

Operationele risico's

Operationele risico's zijn risico's die zich kunnen voordoen in de bedrijfsvoering. Belangrijke operationele risico's zijn onjuistheden bij het uitvoeren van beleggingstransacties, het risico op tekortschietende controleactiviteiten bij de uitvoering van processen, het risico van maatwerk bij opdrachtgevers, IT-risico en het risico van (onder)-uitbesteding. De operationele risico's worden beheerst door een goed gedefinieerd raamwerk van beheersdoelstellingen en beheersmaatregelen. Deze worden jaarlijks vastgelegd in een ISAE 3402 type II rapportage. De ISAE 3402 rapportage wordt gecertificeerd door een onafhankelijke externe accountant en is voorzien van een managementrapportage over risicobeheersing.

Gedrag en cultuur

Tenslotte speelt ook gedrag en cultuur een grote rol bij risicomanagement. Mogelijke risico's die samenhangen met fraude en integriteit zijn vaak niet op te lossen door regels en beheersmaatregelen. Het gaat om het voorbeeldgedrag van leidinggevenden, de mogelijkheid om incidenten te rapporteren en integriteit van betrokkenen.

In Control Statement

Door de focus op risicobeheersing, de inrichting van het raamwerk, de intern uitgevoerde testwerkzaamheden, de externe controle en bijsturing kan het management van Blue Sky Group jaarlijks een In Control Statement (ICS) afgeven. Hiermee voorziet Blue Sky Group in de behoefte van de opdrachtgevers om in control te zijn. Het ICS kan, afhankelijk van de inhoud, gezien worden als een garantiebewijs of keurmerk bij de dienstverlening aan het fonds door de uitvoerder. De kwaliteit van de beheersmaatregelen wordt voortdurend gevolgd door middel van (ingebouwde) controles en rapportages en wordt periodiek geëvalueerd.

Sociaal beleid

BSG heeft als doel om een kwalitatief hoogwaardige pensioenuitvoerder te zijn en ook de aantrekkelijkste werkgever in deze sector te zijn. Wij hechten veel waarde aan een dynamische, veilige en plezierige werkomgeving met voldoende ruimte voor eigen verantwoordelijkheid en ontplooiing. Er is veel aandacht voor opleiding en persoonlijke ontwikkeling.

verslag van de directie

Ondernemingsraad

In 2016 voerde de directie elke twee maanden formeel overleg met de ondernemingsraad. In de maanden september tot en met december vonden daarnaast extra bijeenkomsten plaats om de arbeidsvoorwaarden voor 2017 overeen te komen alsmede om over de financiering van onze pensioenregeling te overleggen. Dit laatste leidde tot de afspraak om de pensioenpremie voor de jaren 2017 en 2018 te maximeren op 30% van de bruto pensioen grondslag. Ook vond regelmatig informeel overleg plaats.

In 2016 bracht de ondernemingsraad advies uit over de voorgenomen scheiding van functies en verantwoordelijkheden tussen de verschillende BSG onderdelen. Ook adviseerde de ondernemingsraad over de outsourcing van het datacenter en over de benoeming van het nieuwe Hoofd Financiën.

Pensioenfonds Blue Sky Group

Aan het eind van 2016 wordt er niet voldaan aan de eisen ten aanzien van het minimale vereiste eigenvermogen. In 2016 is overeenstemming bereikt om de pensioenpremie voor de jaren 2017 en 2018 te maximeren op 30% van de bruto pensioen grondslag. Tevens is er een nieuw herstelplan ingediend dat door De Nederlandsche Bank is goedgekeurd.

Financieel verslag

Het verslagjaar is met een positief resultaat afgesloten. Het resultaat voor belastingen over 2016 bedroeg 0,5 miljoen euro (2015: 1,0 miljoen euro). In 2016 was de omzet van Blue Sky Group 33,9 miljoen euro (2015: 30,7 miljoen euro). De omzet op de dienst pensioenuitvoering is gestegen, met name door extra werkzaamheden voor de KLM Pensioenfonds. Daarnaast is ook de omzet vermogensbeheer gestegen, door extra advies werkzaamheden aan de KLM Pensioenfonds en door een stijging van het vermogen onder beheer als gevolg van de marktontwikkelingen. De kosten van Blue Sky Group bedroegen in 2016 33,4 miljoen euro (2015: 29,7 miljoen euro). Deze kosten bestaan voor het grootste gedeelte uit personeelskosten en kosten die hieraan direct zijn te relateren. Daarnaast vormt de automatisering een belangrijke kostenpost. In 2016 stegen vooral de personeelskosten als gevolg van een hogere bezetting met 5 fte. Blue Sky Group richt zich op kwaliteit en investeert daarom fors in structurele kwaliteitsverbetering alsmede risicomanagement. De geïntegreerde ISAE 3402 rapportage inclusief In Control Statement (ICS) voor de gehele dienstverlening, die inmiddels ook over 2016 is uitgebracht, onderstreept dit.

Verwachtingen voor 2017

Voor het jaar 2017 zijn vijf onderwerpen van het grootste belang. Na het vaststellen van het privacybeleid en het ontwikkelen van procedures en beheersmaatregelen, zullen wij in 2017 de werking van het geheel aantonen. Hetzelfde geldt voor de vereisten van de MiFID II richtlijn. De outsourcing van ons datacenter zal zijn beslag krijgen. En we zullen de ontwikkeling van ons beschikbare premie platform alsmede het digitale deelnemersportaal afronden. Vooral de outsourcing van het datacenter en de bouw van het deelnemersportaal vergen belangrijke financiële investeringen. Naast deze nieuwe ontwikkelingen streven we uiteraard ook naar een rimpelloze uitvoering van onze dienstverleningsovereenkomsten, zonder disclaimers, en hopen we nieuwe opdrachten te krijgen van bestaande en nieuwe klanten.

In 2016 hebben wij een strategische risico-inventarisatie opgesteld. Daaruit kwam naar voren dat alle operationele risico's binnen Blue Sky Group in voldoende mate worden beheerst. Op langere termijn zijn externe ontwikkelingen zoals de toenemende schaalvergroting in de pensioensector en verdere nieuwe regelgeving, met name voor het vermogensbeheer, naar verwachting van grote invloed. In 2017 zullen wij onderzoeken op welke wijze de hiermee samenhangende risico's kunnen worden verkleind en beheerst.

Amstelveen, 10 maart 2017
 drs. B.A.A.M. van der Stee
 Algemeen directeur

Mevrouw drs. O. Bisschop EMFC RC
 Directeur

JAARREKENING 2016

Jaarrekening 2016

Geconsolideerde balans per 31 december

bedragen in duizenden euro's

(voor verwerking van de voorgestelde winstbestemming)

ACTIVA

	2016	2015
VASTE ACTIVA		
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA (1)	3.260	3.233
MATERIËLE VASTE ACTIVA (2)	1.799	1.998
FINANCIËLE VASTE ACTIVA (3)	87	87

TOTAAL VASTE ACTIVA	5.146	5.318
VLOTTENDE ACTIVA		
VORDERINGEN (4)	6.072	6.549
LIQUIDE MIDDELEN (5)	9.378	10.448

TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	15.450	16.997

TOTAAL ACTIVA	20.596	22.315

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN (6)		
GESTORT EN OPGEVRAAGD KAPITAAL	1.800	1.800
AGIO	4.500	4.500
OVERIGE RESERVES	6.737	5.955
ONVERDEELDE WINST	401	782

TOTAAL EIGEN VERMOGEN	13.438	13.037
VOORZIENINGEN (7)	110	108
UITGESTELDE BELASTINGVERPLICHTINGEN (8)	254	304
KORTLOPENDE SCHULDEN (9)	6.794	8.866

TOTAAL PASSIVA	20.596	22.315

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op pagina 27 tot en met 35.

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

bedragen in duizenden euro's

	2016	2015
OMZET (10)	33.925	30.712
SALARISSEN	14.001	13.320
SOCIALE LASTEN	1.530	1.616
PENSIOENLASTEN (11)	3.029	2.601
AFSCHRIJVINGEN	1.063	634
OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN (12)	13.733	11.515

SOM DER BEDRIJFSLASTEN	33.356	29.686
RENTEBATEN	-34	19

RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	535	1.045
BELASTINGEN (13)	134	263

RESULTAAT NA BELASTINGEN	401	782

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op pagina 36 tot en met 39.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

bedragen in duizenden euro's

	2016	2015
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
RESULTAAT VÓÓR RENTE EN BELASTINGEN	569	1.026
AFSCHRIJVINGEN	1.063	634
TOEVOEGING VOORZIENINGEN	7	17
ONTTREKKING VOORZIENINGEN	-5	-
MUTATIE VORDERINGEN	498	-3.424
MUTATIE KORTLOPENDE SCHULDEN	-2.043	1.373

KASSTROOM UIT BEDRIJFSOPERATIES	89	-374

BETAALDE (ONTVANGEN) RENTE	-27	22
BETAALDE WINSTBELASTING	-241	-98

NETTOKASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN	-179	-450

KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN		
INVESTERINGEN IN IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	-473	-1.247
INVESTERINGEN IN MATERIËLE VASTE ACTIVA	-418	-436

NETTOKASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN	-891	-1.683

KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN		
ONTVANGEN KAPITAALSTORTING	-	1.500

NETTOKASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN	-	1.500

MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN	-1.070	-633

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

Blue Sky Group Holding B.V. is een besloten vennootschap, statutair gevestigd in Amstelveen en kantoorhoudend aan de Professor E.M. Meijerslaan 1 in Amstelveen. De onderneming is een zelfstandige en professionele aanbieder van diensten met betrekking tot pensioenuitvoering, bestuursondersteuning en vermogensbeheer. De onderneming is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 34112050.

Grondslagen voor consolidatie

In beginsel worden alle groepsmaatschappijen in de consolidatie betrokken. Als groepsmaatschappij worden aangemerkt alle kapitaalbelangen waarin overheersende zeggenschap ter zake van het bestuur en het financiële beleid kan worden uitgeoefend. De consolidatie vindt plaats volgens de integrale methode op basis van uniforme grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

De financiële gegevens van de volgende 100% dochtermaatschappijen zijn in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen:

- BSG Fund Management B.V., statutair gevestigd in Amstelveen;
- BSG Asset Management B.V., statutair gevestigd in Amstelveen;
- BSG Pension Management B.V., statutair gevestigd in Amstelveen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling

Algemeen > De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek met in achtneming van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

De bedragen in de jaarrekening luiden in euro's.

Onder toepassing van artikel 402 Titel 9, Boek 2 BW is in de enkelvoudige jaarrekening een beknopte winst- en verliesrekening opgenomen.

Saldering > Een vordering en een verplichting worden gesaldeerd en als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om de vordering en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen.

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

Schattingen en veronderstellingen > Bij het opstellen van de jaarrekening worden schattingen en veronderstellingen gehanteerd die medebepalend zijn voor sommige opgenomen bedragen. De feitelijke uitkomsten kunnen van de schattingen afwijken.

Herzieningen van schattingen worden verwerkt in de periode waarin de schatting wordt herzien. Een herziening van een schatting heeft dikwijls ook gevolgen voor waardering en resultaatbepaling in toekomstige perioden.

Vreemde valuta > Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Valutakoersverschillen bij de omrekening van activa en verplichtingen worden direct in het resultaat opgenomen.

Immateriële vaste activa > Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde onder aftrek van lineaire afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien deze naar verwachting duurzaam zijn.

Materiële vaste activa > Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde onder aftrek van lineaire afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien deze naar verwachting duurzaam zijn.

Vorderingen > Te factureren diensten aan opdrachtgevers worden opgenomen tegen kostprijs, verhoogd met tot dan toe opgenomen winst en verminderd met een eventuele voorziening voor voorzienbare verliezen. Gefactureerde termijnen worden hierop in mindering gebracht. Per opdrachtgever wordt bepaald in hoeverre diensten nog te factureren of vooruitgefactureerd zijn. Vooruitgefactureerde bedragen worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Alle overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid. De geamortiseerde kostprijs komt in het algemeen overeen met de nominale waarde.

Liquide middelen > Liquide middelen worden opgenomen voor de nominale waarde.

Voorzieningen > Een voorziening wordt in de balans opgenomen indien sprake is van een juridische of feitelijke verplichting, het waarschijnlijk is dat de afwikkeling van de verplichting leidt tot een uitstroom van middelen en de omvang daarvan voldoende betrouwbaar kan worden geschat.

Voorzieningen worden gewaardeerd op basis van de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige uitgaande kasstromen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen. De gehanteerde disconteringsvoet is gebaseerd op actuele marktomstandigheden waarbij rekening wordt gehouden met de looptijd van de verplichtingen.

Uitgestelde belastingen > Voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde volgens deze jaarrekening en de fiscale boekwaarde worden uitgestelde belastingvorderingen en belastingverplichtingen opgenomen.

Uitgestelde belastingvorderingen uit hoofde van voorwaartse verliesverrekening worden opgenomen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat er voldoende toekomstige fiscale winsten zullen zijn. De waardering wordt jaarlijks beoordeeld en aangepast.

De uitgestelde belastingen worden berekend op basis van de actuele belastingtarieven of de tarieven die naar verwachting gelden in de periode waarin de vorderingen worden gerealiseerd of de verplichtingen worden afgewikkeld. Uitgestelde belastingen worden niet gediscoteerd. Het effect van schattingswijzigingen en tariefwijzigingen wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Schulden > Schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, die in het algemeen overeenkomt met de nominale waarde.

Omzet > De opbrengst van levering van diensten wordt tot de omzet gerekend wanneer sprake is van een dienstverleningsovereenkomst, de levering van de dienst heeft plaatsgevonden, de prijs is vastgesteld of bepaalbaar is en er redelijke zekerheid bestaat dat deze inbaar is. Winstneming vindt plaats naar rato van de verrichte prestaties.

Kosten > Kosten worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarop zij betrekking hebben.

De pensioenregeling heeft het karakter van een toegezegd-pensioenregeling op basis van middelloon met voorwaardelijke indexering. De aan het ondernemingspensioenfonds (Stichting Pensioenfonds Blue Sky Group) verschuldigde premie wordt als last in de winst- en verliesrekening opgenomen. Voor zover de premie nog niet is betaald, wordt deze als verplichting in de balans opgenomen.

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

Belastingen > Belastingen over het resultaat worden berekend op basis van het resultaat voor belastingen volgens de winst- en verliesrekening en kunnen actuele en uitgestelde belastingen omvatten. Actuele belastingen betreffen de verschuldigde belasting over het belastbare resultaat van het verslagjaar, gebaseerd op de actuele belastingtarieven.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. Dit houdt in dat het resultaat wordt aangepast voor baten en lasten die geen invloed hebben op de kasstromen in dezelfde periode en voor kasstromen die geen invloed hebben op het resultaat in dezelfde periode. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit operationele activiteiten, kasstromen uit investeringsactiviteiten en kasstromen uit financieringsactiviteiten.

Kasstroomen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum.

Onder liquide middelen worden verstaan alle banktegoeden.

Toelichting op de geconsolideerde balans

bedragen in duizenden euro's

(1) IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	2016	2015
STAND BEGIN VAN HET JAAR	3.233	2.084
INVESTERINGEN	473	1.247
AFSCHRIJVINGEN	-446	-98
STAND EIND VAN HET JAAR	3.260	3.233
CUMULATIEVE AANSCHAFWAARDE	4.429	3.956
CUMULATIEVE AFSCHRIJVINGEN	-1.169	-723
BOEKWAARDE	3.260	3.233

Hieronder is computersoftware opgenomen. De afschrijvingstermijn is drie tot vijf jaar.

(2) MATERIËLE VASTE ACTIVA	BOUWKUNDIGE VOORZIENINGEN	INVENTARIS EN COMPUTER- HARDWARE	TOTAAL
2016			
STAND BEGIN VAN HET JAAR	1.368	630	1.998
INVESTERINGEN	115	303	418
AFSCHRIJVINGEN	-272	-345	-617
STAND EIND VAN HET JAAR	1.211	588	1.799
2015			
STAND BEGIN VAN HET JAAR	1.312	786	2.098
INVESTERINGEN	290	146	436
AFSCHRIJVINGEN	-234	-302	-536
STAND EIND VAN HET JAAR	1.368	630	1.998

ACTIVA

Toelichting op de geconsolideerde balans

bedragen in duizenden euro's

	2016	2015
CUMULATIEVE AANSCHAFWAARDE	5.717	5.299
CUMULATIEVE AFSCHRIJVINGEN	-3.918	-3.301
BOEKWAARDE	1.799	1.998

De afschrijvingstermijn voor bouwkundige voorzieningen en inventaris is tien jaar en voor computerhardware drie jaar.

(3) FINANCIËLE VASTE ACTIVA	2016	2015
Uitgestelde belastingvorderingen	87	87
Totaal	87	87

De uitgestelde belastingvorderingen vloeien voort uit voorwaartse verliesverrekening. Hieraan ligt een fiscaal verlies over 2015 van een van de dochtermaatschappijen ten grondslag. Alle in de consolidatie betrokken vennootschappen waren vorig jaar nog zelfstandig belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

(4) VORDERINGEN	2016	2015
DEBITEUREN	1.303	4.236
AANDEELHOUDERS	109	315
TE FACTUREREN DIENSTEN AAN OPDRACHTGEVERS	3.290	942
BELASTINGEN EN PREMIES SOCIALE VERZEKERINGEN	28	-
PERSONEELSBELONINGEN	150	150
OVERIGE VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA	1.192	906
TOTAAL	6.072	6.549

De te vorderen belastingen en premies sociale verzekeringen betreffen vennootschapsbelasting.

De vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

(5) LIQUIDE MIDDELEN	2016	2015
BANKTEGOEDEN IN REKENING-COURANT	9.378	10.448
TOTAAL	9.378	10.448

(6) EIGEN VERMOGEN	GESTORT EN OPGEVRAAGD KAPITAAL	AGIO	OVERIGE RESERVES	ONVER- DEELDE WINST	TOTAAL	PASSIVA
2016						
STAND BEGIN VAN HET JAAR	1.800	4.500	5.955	782	13.037	
WINST VORIG VERSLAGJAAR			782	-782	-	
KAPITAALSTORTING	-	-			-	
WINST VERSLAGJAAR				401	401	
STAND EIND VAN HET JAAR	1.800	4.500	6.737	401	13.438	
2015						
STAND BEGIN VAN HET JAAR	1.800	3.000	5.549	406	10.755	
WINST VORIG VERSLAGJAAR			406	-406	-	
KAPITAALSTORTING	-	1.500			1.500	
WINST VERSLAGJAAR				782	782	
STAND EIND VAN HET JAAR	1.800	4.500	5.955	782	13.037	

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt (ongewijzigd) EUR 3.600 duizend en bestaat uit 3.600.000 aandelen met een nominale waarde van EUR 1,00 elk. Hiervan zijn (ongewijzigd) 1.800.000 aandelen geplaatst en volgestort.

In 2015 hebben de aandeelhouders EUR 1.500 duizend agio gestort.

Toelichting op de geconsolideerde balans

bedragen in duizenden euro's

Op de dochtermaatschappijen BSG Fund Management B.V. en BSG Asset Management B.V. is de Wet op het financieel toezicht (Wft) van toepassing. Op grond van de Wft gelden minimum kapitaaleisen.

Conform artikel 24 van de statuten en artikel 7a van de aandeelhoudersovereenkomst en gezien de wettelijke kapitaaleisen die gelden voor de twee hiervoor genoemde dochtermaatschappijen, wordt voorgesteld om de gehele winst over 2016 van EUR 401 duizend toe te voegen aan de overige reserves.

(7) VOORZIENINGEN	2016	2015
STAND BEGIN VAN HET JAAR	108	91
TOEVOEGING VERSLAGJAAR	7	17
ONTTREKKING VERSLAGJAAR	-5	-

STAND EIND VAN HET JAAR	110	108

Dit betreft een voorziening voor jubileumuitkeringen. Bij de bepaling van de voorziening wordt rekening gehouden met blijfkansen en toekomstige salarisstijgingen.

De voorziening voor jubileumuitkeringen heeft een langlopend karakter.

(8) UITGESTELDE BELASTINGVERPLICHTINGEN	2016	2015
STAND BEGIN VAN HET JAAR	304	361
ONTTREKKING VERSLAGJAAR	-50	-57

STAND EIND VAN HET JAAR	254	304

De uitgestelde belastingverplichtingen vloeien voort uit tijdelijke verschillen tussen de afschrijving volgens deze jaarrekening en de fiscale afschrijving van voornamelijk de materiële vaste activa.

De uitgestelde belastingverplichtingen hebben voor het grootste deel een langlopend karakter.

(9) KORTLOPENDE SCHULDEN	2016	2015
CREDITEUREN	1.081	1.856
TE VERREKENEN MET OPDRACHTGEVERS	-	1.317
VOORUITGEFACTUREERDE DIENSTEN AAN OPDRACHTGEVERS	96	97
BELASTINGEN EN PREMIES SOCIALE VERZEKERINGEN	1.474	1.403
PERSENEELSBELONINGEN	3.371	3.257
OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA	772	936

TOTAAL	6.794	8.866

Onder verschuldigde belastingen en premies sociale verzekeringen van EUR 1.474 duizend (2015: EUR 1.403 duizend) zijn opgenomen vennootschapsbelasting van EUR 351 duizend (2015: EUR 380 duizend), loonbelasting en premies sociale verzekeringen van EUR 973 duizend (2015: EUR 926 duizend) en omzetbelasting van EUR 150 duizend (2015: EUR 97 duizend). De te betalen personeelsbeloningen betreffen vakantiegeld, variabele beloning, transitievergoedingen, vakantiedagen en pensioenpremie.

Niet in de balans opgenomen vorderingen en verplichtingen

VOORWAARDELIJKE VORDERINGEN

Met enkele opdrachtgevers zijn overeenkomsten van dienstverlening afgesloten voor onbepaalde tijd. Hierin is bepaald dat, indien de overeenkomst binnen een periode van vijf jaar op initiatief van de opdrachtgever wordt beëindigd, een additionele vergoeding in rekening wordt gebracht. Het totaal van deze vergoedingen bedraagt ultimo verslagjaar EUR 135 duizend (2015: EUR 302 duizend).

VERPLICHTINGEN UIT LANGLOPENDE VERBINTENISSEN	2016	2015
VERVALLEND BINNEN ÉÉN JAAR	1.315	1.501
VERVALLEND TUSSEN ÉÉN JAAR EN VIJF JAAR	4.456	4.043
VERVALLEND NA VIJF JAAR	1.264	526

TOTAAL	7.035	6.070

Deze niet in de balans opgenomen verplichtingen betreffen overeenkomsten die zijn aangegaan voor het bedrijfspand, leaseauto's en computersoftware.

Toelichting op de geconsolideerde balans

INVESTERINGSVERPLICHTINGEN

De investeringsverplichtingen bedragen EUR 20 duizend (2015: EUR 208 duizend).

VOORWAARDELIJKE VERPLICHTINGEN

Blue Sky Group Holding B.V. en dochtermaatschappijen vormden tot en met 31 december 2016 gezamenlijk met Stichting Algemeen Pensioenfonds KLM, Stichting Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM, Stichting Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel, Stichting Pensioenfonds Blue Sky Group, Eagle Fund Beheer B.V. en de Blue Sky beleggingsfondsen een fiscale entiteit voor de omzetbelasting en waren op grond daarvan hoofdelijk aansprakelijk voor de daaruit voortvloeiende belastingverplichtingen. De fiscale entiteit is per 1 januari 2017 beëindigd.

Daarnaast is er een voorwaardelijke verplichting van EUR 229 duizend met betrekking tot een bankgarantie (2015: EUR 229 duizend).

NIET-VERWERKTE VERPLICHTINGEN

Het aanwezig eigen vermogen van Stichting Pensioenfonds Blue Sky Group is ultimo verslagjaar lager dan het vereist eigen vermogen. De dekkingsgraad op basis van voorlopige cijfers, zoals gerapporteerd aan De Nederlandsche Bank, is ongeveer 101%. De beleidsdekkingsgraad ultimo 2016 is ongeveer 96%. De met het vereist eigen vermogen overeenkomende dekkingsgraad is ongeveer 125%.

Het pensioenfonds heeft in het verslagjaar het bestaande herstelplan geactualiseerd en bij de toezichthouder De Nederlandsche Bank ingediend. In het herstelplan is uitgewerkt hoe het pensioenfonds binnen de wettelijke termijn van 11 jaar vanaf 1 januari 2016 weer beschikt over het vereist eigen vermogen getoetst aan de beleidsdekkingsgraad. Volgens het herstelplan wordt binnen deze termijn de tekortsituatie opgelost. De belangrijkste bronnen voor herstel van de dekkingsgraad zijn het verwachte overrendement (verschil tussen het behaalde rendement op de beleggingen en de benodigde rentetoevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen) en extra premies.

Volgens de uitvoeringsovereenkomst met het pensioenfonds wordt, indien de beleidsdekkingsgraad ultimo november lager is dan de dekkingsgraad volgens de in de Pensioenwet vastgelegde solvabiliteitseisen, het volgende jaar een bedrag gelijk aan 1/10 van het tekort als extra premie geheven. De totale pensioenpremie (inclusief de eventuele extra premie) is voor 2017 en 2018 gemaximeerd op 30% van de totale brutopensioengrondslag. De extra premie wordt verdeeld tussen de werkgever en de deelnemers in de verhouding 80%-20%, rekening houdend met een maximum eigen bijdrage van de deelnemers.

Er is geen voorziening voor toekomstige herstellpremies in de balans opgenomen, omdat niet betrouwbaar kan worden vastgesteld hoe hoog toekomstige bijstortingen in het pensioenfonds zullen zijn. De voor 2017 vastgestelde herstellpremie van EUR 1.154 duizend is wel als verplichting in de balans opgenomen. De werknemersbijdrage daarin van ongeveer EUR 150 duizend is als vordering in de balans opgenomen.

Risicobeheer

VALUTARISICO

Valutarisico is het risico dat de waarde van financiële instrumenten verandert als gevolg van veranderingen in valutakoersen. De omvang van transacties in vreemde valuta is beperkt, zodat de omvang van financiële activa en verplichtingen in vreemde valuta gering is. Dit betekent dat het valutarisico klein is. Om deze reden wordt het valutarisico niet afgedekt.

RENTERISICO

Renterisico is het risico dat de waarde van financiële instrumenten verandert als gevolg van veranderingen in de marktrente. Er zijn geen financiële activa of verplichtingen die zijn afgesloten tegen een vaste rente. Het renterisico is derhalve nihil.

KASSTROOMRISICO

Kasstroomrisico is het risico dat toekomstige kasstromen verbonden aan een financieel instrument fluctueren in omvang. Indien sprake is van financiële activa of verplichtingen met een variabele rente of een vaste rente met een korte rentevaste periode, resulteren fluctuaties in de rentetarieven in een verandering van de toekomstige renteontvangsten respectievelijk rentebetalingen. Er is geen sprake van rentedragende financiële verplichtingen. De enige rentedragende financiële activa betreffen banktegoeden. Gezien het geringe financiële belang van de hieruit voortvloeiende rentebaten en de lage rentestand, is het kasstroomrisico klein.

KREDIETRISICO

Kredietrisico is het risico dat contractpartijen, in het bijzonder opdrachtgevers, hun verplichtingen niet nakomen. Dit risico is beperkt omdat alle opdrachtgevers zeer kredietwaardig zijn. Het risico wordt verder beperkt door maandelijks facturering van de verrichte diensten en adequate bewaking van de vorderingen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

LIQUIDITEITSRISICO

Liquiditeitsrisico is het risico dat niet tijdig voldoende liquide middelen kunnen worden verkregen om op korte termijn aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Dit risico is zeer klein, omdat sprake is van een forse liquiditeitsbuffer en de kasstroom uit operationele activiteiten positief is.

CONCENTRATIERISICO

Blue Sky Group Holding B.V. en dochtermaatschappijen verrichten het grootste deel van de diensten ten behoeve van een relatief gering aantal opdrachtgevers. Het wegvallen van een of meer relatief grote opdrachten kan grote gevolgen hebben voor de omzet, maar ook voor het bedrijfsresultaat, omdat een belangrijk deel van de kosten een vast karakter heeft. Het concentratierisico is derhalve groot.

PENSIOENRISICO

De pensioenregeling is een toegezegd-pensioenregeling, uitgevoerd door het ondernemingsfonds Stichting Pensioenfonds Blue Sky Group. In de uitvoeringsovereenkomst is vastgelegd dat indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de dekkingsgraad volgens de in de Pensioenwet vastgelegde solvabiliteitseisen, het volgende jaar een bedrag gelijk aan 1/10 van het tekort als extra premie wordt geheven. De omvang van een eventueel tekort is afhankelijk van onder meer het rendement op de beleggingen, de rentestand op de kapitaalmarkt en de levensverwachting. Het pensioenfonds kan andere maatregelen dan extra premieheffing nemen om een tekort te verminderen, waaronder het niet of slechts gedeeltelijk toekennen van indexering. Uit rechtspraak blijkt dat het onzeker is of mogelijke toekomstige bijstortingen juridisch kunnen worden afgedwongen.

AANSPRAKELIJKHEIDSRISICO

Blue Sky Group Holding B.V. en dochtermaatschappijen verrichten diensten op het gebied van pensioenuitvoering, bestuursondersteuning en vermogensbeheer voor professionele partijen. De dochtermaatschappijen kunnen aansprakelijk worden gesteld voor mogelijke fouten in de dienstverlening. Dit risico wordt beheerst door zowel de kans op fouten als het gevolg van mogelijke fouten te beperken. Derhalve worden heldere, marktconforme uitvoeringscontracten afgesloten, bestaat voortdurend aandacht voor de administratieve organisatie en interne controle (jaarlijks wordt een ISAE 3402 rapportage inclusief in control statement uitgebracht) en is een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

OPERATIONEEL RISICO

Operationeel risico is het risico ten gevolge van niet afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Onder deze definitie vallen operationele gebeurtenissen zoals IT-problemen, tekortkomingen van de organisatiestructuur of interne controle, menselijke fouten, onjuiste afwikkeling van transacties, verkeerde verwerking van gegevens, fraude en dergelijke en externe bedreigingen. Dergelijke risico's worden beheerst door een strakke administratieve organisatie en interne controle, een calamiteitenplan plus uitwijkvoorziening en een gedragscode.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

bedragen in duizenden euro's

(10) OMZET	2016	2015
PENSIOENUITVOERING	12.797	12.107
BESTUURSONDERSTEUNING	4.262	4.096
VERMOGENSBEHEER	16.864	14.506
OVERIG	2	3
TOTAAL	33.925	30.712

De omzet wordt nagenoeg geheel in Nederland behaald.

(11) PENSIOENLASTEN	2016	2015
TOEGEZEGD-PENSIOENREGELING	2.812	2.407
OVERIG	217	194
TOTAAL	3.029	2.601

De pensioenregeling is een toegezegd-pensioenregeling op basis van voorwaardelijk geïndexeerd middelloon en wordt uitgevoerd door Stichting Pensioenfonds Blue Sky Group. De basispremie is voor 2016 gelijk aan de jaarlijkse kosten van pensioenopbouw en risicodekking op basis van een gedempte rentevoet van 2,4%. Voorheen werd een gedempte rentevoet van 3,0% gehanteerd en werd de premie verhoogd met een solvabiliteitsopslag. Naast de basispremie kunnen extra premies worden geheven dan wel premiekortingen worden verleend. De totale premie, bestaande uit de basispremie en eventuele extra premies, bedraagt voor 2016 maximaal 40% van de totale bruto-pensioengrondslag (totale pensioengevende loonsom). Per 1 januari 2017 is op grond van nieuwe afspraken de premie cap verlaagd naar 30%. De individuele brutopensioen-grondslag per deelnemer is voor 2016 fiscaal gemaximeerd op EUR 101.519 (2015: EUR 100.000).

De overige pensioenlasten betreffen voornamelijk risicopremie arbeidsongeschiktheid en overlijden.

(12) OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN	2016	2015
KOSTEN INHUUR PERSONEEL	1.162	536
OVERIGE PERSONEELSKOSTEN	1.613	1.648
KOSTEN UITBESTEED WERK	767	890
KOSTEN CONTROLE EN ADVIES	2.239	1.747
AUTOMATISERINGSKOSTEN	4.498	3.294
HUISVESTINGSKOSTEN	1.362	1.415
OVERIGE KOSTEN	2.092	1.985
TOTAAL	13.733	11.515

AANTAL PERSONEELSLEDEN

Het gemiddelde aantal fte's in 2016 bedraagt 147,9 (2015: 143,1).

BEZOLDIGING BESTUURDERS EN COMMISSARISSEN

Per 1 april 2016 is een tweede statutaire bestuurder benoemd. De bezoldiging van de statutaire bestuurders in 2016 bedraagt totaal EUR 687 duizend. Hierin is begrepen een pensioentoeelage van EUR 111 duizend, voornamelijk toegekend in verband met de fiscale maximering van het pensioengevende salaris. Voorheen had Blue Sky Group Holding B.V. één statutaire bestuurder. Onder verwijzing naar artikel 383 Boek 2 BW blijft vermelding van de bezoldiging in 2015 achterwege. De bezoldiging van de commissarissen bedraagt totaal EUR 60 duizend (2015: EUR 62 duizend).

HONORARIUM ACCOUNTANT

De aan het verslagjaar toegerekende accountantshonoraria zoals bedoeld in artikel 382a Boek 2 BW bedragen:

	2016	2015
CONTROLE JAARREKENING HOLDING	36	33
CONTROLE JAARREKENING DOCHTERMAATSCHAPPIJEN	35	-
ANDERE CONTROLEOPDRACHTEN	46	47
BELASTINGADVIESDIENSTEN	27	37
TOTAAL	144	117

bedragen in duizenden euro's

De vermelde honoraria hebben betrekking op het gehele netwerk waarvan de accountantsorganisatie die is belast met de wettelijke jaarrekeningcontrole deel uitmaakt.

(13) BELASTINGEN	2016	2015
VERSCHULDIGDE BELASTING VERSLAGJAAR	184	388
BELASTING VOORGAANDE JAREN	-	19
UITGESTELDE BELASTINGENVORDERINGEN VERSLAGJAAR	-	-87
MUTATIE UITGESTELDE BELASTINGENVERPLICHTINGEN VERSLAGJAAR	-50	-57

TOTAAL	134	263

De effectieve belastingdruk is 25,0% (2015: 25,2%). De belastingdruk kan als volgt worden geanalyseerd:

	2016	2015
GEMIDDELD NOMINAAL BELASTINGTARIEF	23,2%	23,7%
AANPASSING BELASTING VOORGAANDE JAREN	0,0%	1,8%
OVERIG	1,8%	-0,3%

TOTAAL	25,0%	25,2%

Vanaf 1 januari 2016 vormen alle in de consolidatie betrokken vennootschappen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Daarvoor waren alle vennootschappen zelfstandig belastingplichtig.

VERBONDEN PARTIJEN

De aandeelhouders van Blue Sky Group Holding B.V. zijn Stichting Algemeen Pensioenfonds KLM, Stichting Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM en Stichting Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel. Genoemde partijen zijn elk voor eenderde deel aandeelhouder. De dienstverlening aan betrokken partijen betreft 76% (2015: 71%) van de totale omzet. Met betrokken partijen zijn uitvoeringsovereenkomsten van dienstverlening gesloten op basis van marktconforme tarieven.

De pensioenregeling wordt uitgevoerd door Stichting Pensioenfonds Blue Sky Group. Met het pensioenfonds is een uitvoeringsovereenkomst aangegaan voor onbepaalde tijd, die kan worden opgezegd met inachtneming van een opzegtermijn van zes maanden, maar niet eerder dan eind 2017.

Blue Sky Group Holding B.V. is bestuurder van de stichtingen die optreden als bewaarder van de Blue Sky beleggingsfondsen. De werkzaamheden, waarvoor geen beloning wordt ontvangen, beperken zich tot de uitvoering van het mandaat.

Voor de bezoldiging van de bestuurders en de commissarissen wordt verwezen naar de toelichting op pagina 37. Blue Sky Group Holding B.V. heeft geen leningen aan hen verstrekt en heeft ook anderszins geen vorderingen op hen.

Enkelvoudige balans per 31 december

bedragen in duizenden euro's

(voor verwerking van de voorgestelde winstbestemming)

ACTIVA

	2016	2015
VASTE ACTIVA		
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	3.260	3.233
MATERIËLE VASTE ACTIVA	1.799	1.998
FINANCIËLE VASTE ACTIVA	12.697	12.296

TOTAAL VASTE ACTIVA	17.756	17.527
VLOTTENDE ACTIVA		
VORDERINGEN	7.517	5.405
LIQUIDE MIDDELEN	2.776	3.835

TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	10.293	9.240

TOTAAL ACTIVA	28.049	26.767

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN		
GESTORT EN OPGEVRAAGD KAPITAAL	1.800	1.800
AGIO	4.500	4.500
OVERIGE RESERVES	6.737	5.955
ONVERDEELDE WINST	401	782

TOTAAL EIGEN VERMOGEN	13.438	13.037
VOORZIENINGEN	110	108
UITGESTELDE BELASTINGVERPLICHTINGEN	254	304
KORTLOPENDE SCHULDEN	14.247	13.318

TOTAAL PASSIVA	28.049	26.767

Enkelvoudige winst- en verliesrekening

bedragen in duizenden euro's

	2016	2015
RESULTAAT DEELNEMINGEN IN GROEPSMAATSCHAPPIJEN	401	782
OVERIGE BATEN EN LASTEN NA BELASTINGEN	-	-

RESULTAAT NA BELASTINGEN	401	782

Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 BW. Hierbij zijn de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de grondslagen voor de resultaatbepaling gehanteerd die ook in de geconsolideerde jaarrekening zijn toegepast. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting op pagina 23 tot en met 26 hiervoor.

Onder toepassing van artikel 402 Titel 9, Boek 2 BW is in de enkelvoudige jaarrekening een beknopte winst- en verliesrekening opgenomen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Financiële vaste activa > Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde, gebaseerd op de waarderingsgrondslagen voor de geconsolideerde jaarrekening.

Toelichting op de enkelvoudige balans

bedragen in duizenden euro's

	2016	2015
FINANCIËLE VASTE ACTIVA		
DEELNEMINGEN IN GROEPSMAATSCHAPPIJEN	12.697	12.296
TOTAAL	12.697	12.296

Onder deelnemingen in groepsmaatschappijen zijn opgenomen:

	2016	2015
BSG FUND MANAGEMENT B.V., AMSTELVEEN	6.957	6.736
BSG ASSET MANAGEMENT B.V., AMSTELVEEN	3.564	2.910
BSG PENSION MANAGEMENT B.V., AMSTELVEEN	2.176	2.650
TOTAAL	12.697	12.296

De mutaties zijn als volgt:

	2016	2015
BALANSWAARDE BEGIN VAN HET JAAR	12.296	7.014
KAPITAALSTORTINGEN	-	4.500
RESULTAAT	401	782
BALANSWAARDE EIND VAN HET JAAR	12.697	12.296

Toelichting op de enkelvoudige balans

bedragen in duizenden euro's

VORDERINGEN	2016	2015
DEBITEUREN	247	389
GROEPSMAATSCHAPPIJEN	5.901	3.918
AANDEELHOUDERS	-	42
BELASTINGEN EN PREMIES SOCIALE VERZEKERINGEN	28	-
PERSONEELSBELONINGEN	150	150
OVERIGE VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA	1.191	906
TOTAAL	7.517	5.405
KORTLOPENDE SCHULDEN	2016	2015
CREDITEUREN	1.081	1.856
GROEPSMAATSCHAPPIJEN	8.065	6.271
BELASTINGEN EN PREMIES SOCIALE VERZEKERINGEN	1.123	1.049
PERSONEELSBELONINGEN	3.371	3.257
OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA	607	885
TOTAAL	14.247	13.318

Amstelveen, 10 maart 2017

drs. B.A.A.M. van der Stee
Mevrouw drs. O. Bisschop EMFC RC

overige gegevens

Statutaire regeling omtrent winstbestemming

Artikel 24: Winst en reserves

- 24.1 De algemene vergadering is bevoegd tot bestemming van de winst die door de vaststelling van de jaarrekening is bepaald en tot vaststelling van uitkeringen, voor zover het eigen vermogen van de vennootschap groter is dan de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.
- 24.2 De winst staat ter beschikking van de algemene vergadering. Bij de berekening van het winstbedrag, dat op ieder aandeel zal worden uitgekeerd, komt het nominale bedrag van de aandelen in aanmerking, ongeacht het bedrag dat op deze aandelen is gestort.
- 24.3 Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening. De betaalbaarstelling van de winst geschiedt binnen twee weken na het besluit tot goedkeuring van het bestuur als bedoeld in artikel 24.6, tenzij het bestuur op grond van bijzondere omstandigheden anders beslist.
- 24.4 Het bestuur kan, met inachtneming van artikel 24.1, besluiten tot uitkering van een tussentijdse uitkering van de winst. Het bestuur zal niet besluiten tot uitkering van een tussentijdse uitkering van de winst indien het weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden.
- 24.5 De algemene vergadering kan besluiten tot gehele of gedeeltelijke uitkering van reserves.
- 24.6 Een besluit dat tot uitkering van winst of reserves strekt heeft geen gevolgen zolang het bestuur geen goedkeuring heeft verleend. Het bestuur weigert slechts de goedkeuring indien het weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden.
- 24.7 De vordering van de aandeelhouder tot uitkering verjaart door een tijdsverloop van vijf jaren.
- 24.8 Bij de berekening van het bedrag van enige uitkering op aandelen tellen de aandelen die toebehoren aan de vennootschap niet mee.

Dividendpolitiek

In artikel 7a van de aandeelhoudersovereenkomst is bepaald dat van de in een verstreken boekjaar behaalde winst een zodanig bedrag aan de algemene reserve wordt toegevoegd, dat het eigen vermogen na toevoeging gelijk zal zijn aan een bedrag dat overeenkomt met 30% van de in bedoeld boekjaar behaalde jaaromzet.

overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Blue Sky Group Holding B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Blue Sky Group Holding B.V. (hierna 'de vennootschap') te Amstelveen (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Blue Sky Group Holding B.V. per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2016;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Blue Sky Group Holding B.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- profiel van de onderneming;
- kerncijfers;
- organogram;
- personalia;
- bericht van de Raad van Commissarissen;
- het verslag van de directie;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van de directie en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

overige gegevens

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controle-opdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amstelveen, 10 maart 2017

KPMG Accountants N.V.
F.M. van den Wildenberg RA

2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 **2016** 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026

blueskygroup.nl

info@blueskygroup.nl

020 426 62 66

Postbus 123, 1180 AC Amstelveen

pensioenuitvoering | bestuursondersteuning | vermogensbeheer | advies | communicatie

